

**Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna
im. Ludwika Solskiego w Krakowie**

***KUBUŚ
I JEGO PAN***

Hołd w trzech aktach
dla Denisa Diderota

Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna
im. Ludwika Solskiego w Krakowie

Milan Kundera

**KUBUŚ
I JEGO PAN**

Hołd w trzech aktach
dla Denisa Diderota

Premiera:
luty 2002
Scena Klasyczna

Milan Kundera

KUBUŚ I JEGO PAN

**Hołd w trzech aktach
dla Denisa Diderota**

Przekład: Marek Bieńczyk

Reżyseria i opieka pedagogiczna:

JERZY STUHR

Scenografia:

JOANNA JAŚKO-SROKA

Asystent reżysera:

AGNIESZKA SCHIMSCHEINER

Wymowa:

Małgorzata Ząbkowska

Impostacja:

Zofia Szafrńska

Spektakl dyplomowy IV roku
Wydziału Aktorskiego

Spektakl powstał dzięki pomocy finansowej
Wydziału Edukacji i Kultury
Urzędu Miasta Krakowa

Obsada:

Kubuś

Michał Majnicz

Pan Kubusia

Jakub Bohosiewicz

Oberżystka

Dominika Knapik/

Anna Oberc

Kawaler de Saint-Ouen

Bogusław Kudłek

Syn Chwat

Sławomir Popek

Ojciec Chwat

Wojciech Masacz (II r. WA)

Justyna

Małgorzata Buczkowska

Markiz

Bartłomiej Chowaniec

Matka

Agata Kaputa

Córka

Gabriela Frycz

Agata

Dominika Knapik/

Anna Oberc

Komisarz, Sędzia

Piotr Duda (II r. WA)

Kubuś i jego pan nie jest adaptacją; jest moją własną sztuką, moją własną "wariacją na temat Diderota"; albo moim, wyrosłym z podziwu, "hołdem dla Diderota".

Ta "wariacja-hoład" jest po wielokroć spotkaniem: spotkaniem dwóch pisarzy. Lecz także dwóch stuleci. I także spotkaniem powieści i teatru. Forma dzieła dramatycznego zawsze była o wiele bardziej sztywna i nor-

Fot. Mikołaj Zajac

matywna niż forma powieści. Teatr nigdy nie miał swego Laurence'a Sterne'a. Napisałem zatem nie tylko "hoład dla Diderota", lecz także "hoład dla powieści"; usiłując nadać mojej ko-

medii ową formalną swobodę, jaka odkrył Diderot powieściopisarz i której Diderot autor teatralny nigdy nie poznał.

Oto konstrukcja: na kruchej podstawie, jaką jest podróż Kubusia i jego pana, spoczywają trzy historie miłosne; historia pana, historia Kubusia i historia pani de la Pommeraye. O ile dwie pierwsze są luźno (druga z nich nawet bardzo luźno) związane z przebiegiem podróży, o tyle trzecia, która zajmuje cały drugi akt, jest z technicznego punktu widzenia czystej wody epizodem (nie stanowi integralnej części głównej akcji). Powoduje ona oczywiście przekroczenie tego, co nazywamy prawami konstrukcji dramatycznej. Ale właśnie w niej zawarł się mój zamiar:

porzucenia ścisłej jedności akcji i stworzenia spójnej całości bardziej subtelnymi środkami: techniką wielogłosowości (trzy historie nie są opowiadane po kolei, lecz przeplatają się ze sobą) i techniką wariacji (trzy historie są w istocie wzajemnymi wariacjami). (W ten sposób sztuka będąca "wariacją wokół Diderota" jest zarazem "hołdem dla techniki wariacyjnej", podobnie jak była nim siedem lat później moja powieść *Księga śmiechu i zapomnienia*).

Don Kiszot opuścił pewnego dnia swój dom ze swym sługą, niewykształconym wieśniakiem, aby walczyć z nieprzyjaciółmi. Sto pięćdziesiąt lat później Tristram Shandy Laurence'a Sterne'a przemienił swój ogród

w wielką makietę pola bitewnego; oddawał się tam w towarzystwie wiernego sługi Trima wspomnieniom ze swej wojennej młodości. Trim utykał zupełnie jak Kubuś, który dziesięć lat później w trakcie wspólnej podróży zabawiał swego pana. Był równie gadatliwy i uparty jak sto pięćdziesiąt lat później ordynans Szwejk, który rozbawiał i wprawiał w przerażenie swojego pana, porucznika Lukacza. Trzydzieści lat później pan i sługa z *Końcówki* Becketta znajdują się już na puście scenie świata. Podróż dobiegła kresu.

Fot. Mikołaj Zając

Sługa i jego pan przewędrowali całą nowocześniejszą historię Zachodu. W Pradze, mieście wielkiego pożegnania, słyszałem ich cichnący śmiech z miłością i trwogą, tak jak dotykamy rzeczy kruchych i ulotnych, skazanych na śmierć.

Milan Kundera, Praga, lipiec 1981

Dlaczego zdecydowałem się zrobić tę sztukę z młodzieżą?

Sztuka Kundery w oparciu o Kubusia Fatalistę Diderota oprócz znakomitej okazji do pokazania sprawności warsztatowej studentów roku dyplomowego pozwala również na poznanie przez tę młodzież trochę innej kategorii myślenia o teatrze i zawodzie aktora niż ta, z jaką zetknęli się w przeważającej części swej edukacji w tej Szkole. Nasza Szkoła bowiem uczy przede wszystkim, w jaki sposób młody aktor ma wyzwalać swe emocje, jak je kontrolować, a przede wszystkim jak wzbudzać uczucie w sobie, jak nim manewrować, aby wzruszyć, czy też poruszyć Państwa - widzów. W tej sztuce natomiast i mam nadzieję, że w naszym przedstawieniu również, najwyższą wartością jest sztuka myślenia (!), fantazjowania, refleksji filozoficznej. Emocja tkwi w szybkiej intelektualnej zabawie, czasem poważnej, czasem perwersyjno - przewrotnej, czasem błazeńskiej. Ta emocja nie może jednak przestąpić młodemu aktorowi logicznego konstruowania myśli, kreatywności w wymyślaniu coraz to nowych historii. Ta przygoda z Diderotem i Kunderą przeniosła nas ze świata mrocznych zakamarków natury ludzkiej w krainę kartezjańskiej potęgi myśli i fantazji. Mówi Kubuś do swego Pana: "Zna pan przecież tych ludzi, którzy wbiegają bohatercko na scenę i wrzeszczą: Ten świat jest zepsuty! Publiczność bije brawo, lecz nie to interesuje Kubusia, gdyż Kubuś wiedział

o tym dwieście, czterysta, osiemset lat przed nimi i podczas gdy oni wrzeszczą, że świat jest zepsuty, on woli fantazjować, aby przypodobać się swemu panu."

Oby nasza sceniczna fantazja przypodobala się Państwu...

Jerzy Stuhr

Fot. Mikołaj Zajac

Państwowa Wyższa Szkoła Teatralna
im. L. Solskiego w Krakowie

REKTOR **prof. dr hab. Jacek Popiel**

PROREKTOR **prof. Anna Polony**

DZIEKAN WA **prof. Krzysztof Jędrysek**

DZIEKAN WRD **prof. Mikołaj Grabowski**

DYREKTOR ADMINISTRACYJNY

mgr Franciszek Gałuszka

TEATR PWST

ul. Straszewskiego 22, 31-109 Kraków

Informacja i rezerwacja biletów:
Sekcja Promocji – tel./fax (012) 430-15-92,
422-18-55 w. 30 i 31, fax 422-02-09
Magdalena Krawczyk, Stanisław Czcz

ZESPÓŁ TECHNICZNY:

Kierownik techniczny: Ryszard Hodur

Światło: Krzysztof Janik

Dźwięk: Leszek Cyganiewicz

Obsługa sceny: Andrzej Śmiałek, Bogusław Jarosz

Pracownia krawiecka: Genowefa Windak,
Krystyna Bojeczko

Pracownia stolarska: Zbigniew Korbel

Pracownia butaforska: Stefan Marecki

CENA:

12,-

N

CENA:

U

TEATR PWST
SCENA KLASYCZNA
UL. WARSZAWSKA 5

DATA: 22.02 GODZ.: 19.30

RZĄD:

III

MIEJSCE:

27

KUPON KONTROLNY

BILET BEZ KUPONU

NIEWAŻNY